

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 464/24
27.2.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Милице Аксентијевић и Љиљане Милосављевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Ћирковић Мидић, адвокат из Крагујевца, ул. Крагујевачког октобра бр. 102, ТПЦ Простор, спрат 2, против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Одред жандармерије Београд, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ул. Косовска бр. 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиоца и тужене, изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П1 7073/21 од 20.4.2023. године, у седници већа одржаној 27.2.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 7073/21 од 20.4.2023. године, у ставу првом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка, садржано у ставу другом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 7073/21 од 20.4.2023. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да тужиоцу АА, на име накнаде трошкова поступка, исплати износ од 209.394,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке, до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати износ од 18.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 7073/21 од 20.4.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу, за период од 10.11.2014. године до 10.11.2017. године, на име неисплаћеног додатка на плату и то трошкова рада и боравка на терену, исплати појединачно одређене месечне износе, у вредности и са законском затезном каматом, као у садржају тог става. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 176.647,00 динара, са законском затезном каматом, почев од дана извршности пресуде, до исплате.

Против наведене пресуде жалбе су благовремено изјавили тужилац и тужена, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, тужилац побијајући одлуку о трошковима поступка, садржану у ставу другом изреке, а тужена у ставовима првом и другом изреке. Жалбене разлоге су образложили и жалбене предлоге изнели. Трошкове другостепеног поступка су одређено тражили.

Испитујући првостепену пресуду, у границама овлашћења прописаних чланом 386. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужене неоснована, а жалба тужиоца основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка, прописане одредбама члана 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка, на које се указује у жалби.

Према чињеничном стању, утврђеном у поступку пред првостепеним судом, тужилац је у спорном периоду био у радном односу код тужене и на основу решења тужене 08/6 број 120-1/2017 од 7.4.2017. године распоређен је на радно место полицајац возач специјалних возила, Одред Жандармерије у Београду, Команда Жандармерије. За наведено радно место, тужиоцу је на основу Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству унутрашњих послова, почев од 1.5.2016. године одређен укупан коефицијент плате 3,067, који се састоји од коефицијента платног разреда 0,770, коефицијента одговорности и сложености 2,005, коефицијента за чин/звање 0,117, коефицијента бенефиције 0,030 и коефицијента нередовности у раду 0,145. Тужилац је 5-6 пута годишње био упућиван на терен, у трајању од 15-16 дана, о чему га је обавештавао командир чете неколико дана унапред тако што му је само саопштавао где треба да иде. У спорном периоду је био ангажован у пограничним подручјима Зајечара према Бугарској и у копненој зони безбедности и одлазио је на терен где год је то било одређено. Из налаза и мишљења вештака за економско-финансијску област и њеног изјашњења, утврђено је да је у радним листама тужиоца за спорни период евидентиран број сати радног ангажовања тужиоца и структура тих сати, према којима је тужилац у спорном периоду боравио на терену укупно 210 дана, и то у копненим зонама безбедности и изван седишта послодавца, и утврђена је висина накнаде за теренски додаток у износу од 322.345,80 динара, за које

тужена није доказала да је тужиоцу обрачунала и признала увећану зараду. Број остварених радних сати на терену и висина накнаде за теренски додатак наведени су у табели која је саставни део налаза и мишљења вештака.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом чланова 147а и 187. Закона о полицији („Службени гласник РС”, бр. 6/2016...87/2018), члана 12. Посебног колективног уговора за полицијске службенике („Службени гласник РС”, 22/2015...17/2018), члана 39. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС”, бр. 25/2015), одредбе члана 1. став 5. Правилника о платама запослених у Министарству унутрашњих послова, члана 164. Закона о раду и одредбе члана 154. став 1. Закона о облигационим односима, закључио да је тужилац обављао рад на терену и да се тужена као послодавац не може ослободити обавезе да плати тужиоцу накнаду за тако обављени рад, јер теренски додатак представља додатак за време боравка полицијског службеника на терену, које спада у категорију права по основу рада зајемченог Уставом и законом. Првостепени суд је оценио да је тужена проузроковала штету тужиоцу, јер није обрачунала и исплатила наведену накнаду у спорном периоду, у висини утврђеној из налаза и мишљења судског вештака за економско-финансијску област и њеног изјашњења, које је суд прихватио. Такође је оценио да услов за покретање овог спора није подношење захтева функционеру који руководи државним органом, ради исплате накнаде за остварене сате рада на терену. Из наведених разлога, првостепени суд је одлучио као у ставу првом изреке побијане пресуде.

На износе досуђене ставом првим изреке побијане пресуде, првостепени суд је тужиоцу досудио и законску затезну камату у складу са члановима 277. став 1. и 324. Закона о облигационим односима.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право и за своју одлуку дао разлоге које прихвата и другостепени суд.

Према одредбама чланова 43. став 1. и 44. став 1. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС”, бр.86/07, 93/07, 98/07, 84/14 и 84/15), рад на терену јесте рад који се по природи посла врши изван службених просторија, а на који се државни службеник или намештеник, по налогу овлашћеног лица, упућује да изврши службени посао и исплаћује се накнада трошкова рада и боравка на терену (теренски додатак) у висини од 3% просечне зараде запосленог у Републици Србији, према последњем објављеном податку Републичког органа надлежног за статистику.

Одредбом члана 33. Посебног колективног уговора за полицијске службенике („Сл. гласник РС”, бр.18/11 и 46/14), уговорено је право запосленог за накнаду трошкова рада и боравка на терену, а чланом 47. Посебног колективног уговора за полицијске службенике („Сл. гласник РС”, бр.70/15) предвиђено је да се на права и обавезе полицијских службеника када је то за њих повољније примењују одредбе Посебног колективног уговора за државне органе („Сл. гласник РС”, бр.25/15 и 50/15).

Према одредби члана 39. Посебног колективног уговора за државне органе, запослени има право на накнаду трошкова рада и боравка на терену (теренски додатак) који износи 3% просечне месечне зараде запосленог у привреди Републике Србије према последњем коначном објављеном податку Републичког органа надлежног за послове статистике на дан исплате, а све у вези са чланом 17. Закона о државним службеницима („Сл. гласник РС”, бр.79/05... и 157/20). У складу са одредбом члана 256. став 1. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр.24/05...75/14) општи, посебни колективни уговори и колективни уговори код послодавца примењују се непосредно и обавезују све послодавце који су у време закључења колективног уговора били учесници колективног преговарања.

Поштујући цитиране одредбе, а код утврђених чињеница да је тужилац у спорном периоду био радно ангажован код тужене и да је боравио на терену, правилно је првостепени суд оценио да накнада за теренски додатак представља по својој правној природи дневну накнаду запосленог за повећане трошкове рада и боравка на терену, а да услов за остварење тог права није захтев поднет функционеру који руководи државним органом, из ког разлога је оценио да тужилац може ово право остварити у судском поступку и правилно је закључио да је тужена дужна да тужиоцу исплати износе накнаде по том основу.

Захтев за накнаду трошкова рада и боравка на терену (теренски додатак) представља имовинскоправни захтев ради накнаде штете због неисплаћене наведене накнаде за обављени службени посао који је тужилац обављао изван службених просторија послодавца, у копненим зонама безбедности и пограничним подручјима Зајечара према Бугарској, а по усменом налогу овлашћеног лица, због чега су се стекли услови за исплату накнаде трошкова по том основу.

Супротно наводима тужене у жалби, претходно обраћање послодавцу за остваривање права на накнаду трошкова рада и боравка на терену подношењем писаног захтева, није услов за покретање судског поступка. Одлучивање руководиоца органа о том праву посебним решењем за сваког запосленог појединачно, против ког појединачног акта је дозвољена жалба у управном поступку и обезбеђена судска заштита у управном спору, није од утицаја на обавезу исплате накнаде трошкова рада и боравка на терену. Из наведених разлога нису од утицаја наводи жалбе тужене којима указује да је неопходан услов за признавање права запосленима на теренски додатак издавање налога у писаној форми од стране непосредног руководиоца за теренски рад, а да теренски додатак запослени мора тражити захтевом од овлашћеног лица, односно од непосредног руководиоца у управном поступку.

Како је налаз и мишљење судског вештака, на који није било примедба у погледу тачности обрачуна, дат на основу документације тужене, радних листа тужиоца у којима је евидентиран број сати радног ангажовања на терену и њихова структура, на основу којих је утврђено колико је тужилац сати рада на терену остварио за сваки месец спорног периода, неосновани су наводи жалбе тужене којима указује да тај рад тужиоца никада није трајао дуже од 15 дана у континуитету и да је због тога накнада досуђена противно законским одредбама.

Надлежност првостепеног суда правилно је заснована у смислу одредбе члана 22. став 3. Закона о уређењу судова и члана 1. Закона о парничном поступку, јер је предмет спора имовинскоправни захтев из радног односа, у ком спору је надлежан да суди редован суд опште надлежности – основни суд, па су неосновани наводи жалбе тужене да суд није надлежан у овом поступку и да тужилац своја права по наведеним основима има остварити у управном поступку, односно управном спору, те да је суд учинио битне повреде одредаба парничног поступка прописане чланом 374. став 2. и 4. Закона о парничном поступку, у вези са члановима 142. и 143. Закона о државним службеницима.

Како се ни осталим наводима жалбе тужене не доводе у сумњу правилност и законитост првостепене пресуде у ставу првом изреке, у том делу је потврђена, како одлука о главном потраживању, тако и одлука о камати, јер је донета правилном применом одредаба чланова 277. став 1. и 324. став 1. Закона о облигационим односима.

Преиначено је решење о трошковима парничног поступка, садржано у ставу другом изреке побијане пресуде, јер је донето погрешном применом чланова 153. и 154. Закона о парничном поступку, на шта се основано указује у жалби тужиоца. По оцени другостепеног суда, трошкове тужиоца који су потребни ради вођења парнице представљају трошкови за састављање тужбе и четири образложена поднеска у износу од по 9.000,00 динара, трошкови заступања на шест одржаних рочишта у износу од по 10.500,00 динара, трошкови приступа адвоката на пет неодржаних рочишта у износу од по 6.000,00 динара и трошкови вештачења у износу од 15.000,00 динара, за судску таксу за тужбу у износу од 5.900,00 динара, за првостепену пресуду у износу од 16.247,00 динара, за жалбу у износу од 18.000,00 динара и за другостепену одлуку у износу од 16.247,00 динара, па је тужиоцу применом одредаба чланова 153. став 1, 154. и 163. Закона о парничном поступку, Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе Закона о судским таксама, на име трошкова првостепеног поступка које је определио трошковником од 20.4.2023. године, у складу са чланом 163. став 2. истог закона, досуђен износ од 209.394,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење пресуде, до исплате, која тужиоцу припада у складу са одредбама чланова 277. став 1. и 324. став 1. Закона о облигационим односима. Из наведених разлога, одлучено је као у ставу другом изреке ове пресуде.

Тужилац је успео у поступку по жалби, због чега му припада накнада трошкова другостепеног поступка за састављање жалбе у износу од 18.000,00 динара, сходно Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, па је одлучено као у ставу трећем изреке ове пресуде. Тужиоцу не припада накнада трошкова за судску таксу за жалбу и за другостепену одлуку, јер тужилац не плаћа таксу, с обзиром на то да се жалбом тужиоца не побија решење које подлеже плаћању таксе према тарифном броју 2, у смислу Тарифног броја 1, напомена 7, а о решењу о трошковима поступка није одвојено одлучивано, у смислу Тарифног броја 2 тачка 8 Таксене тарифе Закона о судским таксама.

Туженој, у смислу члана 153. став 1. Закона о парничном поступку, не припада

накнада трошкова другостепеног поступка, јер није успела у поступку по изјављеној жалби, па је одлучено као у ставу четвртом изреке ове пресуде.

Из изнетих разлога, Апелациони суд у Београду је на основу одредаба чланова 390, 401. тачка 3. и 165. став 1. и 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр.72/11...18/20) одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Гордана Тошић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**